

Këyítfii Saŋ deɓ kibínda Wo'eencii lëgis Këyítfiida

Këyítfii fii fëri Saŋ deɓ kibín. Saŋ yiima laakin këyít filiis faa ya bídee, ya béestí'ta ga duuygaanaa daa kipeskaa Yéesu madee ga ëldúnada. Fa wo'u: «Hewhewii winéwí'wii Saŋ bínnda». Tikka ga, ya bínnda këyít kanak ciliis.

Waama laakee buwaa wo'ee buwaa saboh, an Yéesu Kiristaa yii tum hafci bo' hayya ëldúnada enndii kowu Kooh. Ba wo'ee buwaa ban an baa en béeb mínin kitum iŋaa neɓpi, Kooh abohoori ka. Iŋaama tah Saŋ bínnda kerceencaa këyít kiwo'ba baa en Yéesu kayoh-kayohda. Ya wo''aba ban iŋaa aaw ga kipeskaa leehooda, na daa bo' jom kitum bi ya mín kilaas gakaɗa: béeb baa gëm ga Yéesu Kiristaanaa hay gaka kilaas.

Ya tikka ga an buwaa enat wíinoo na Kooh ya na Yéesu Kowukiigari; ba waa' Kooh, ba waa' bimooroomba béebba. Binaa ba tum iŋaamanaa, wóorin an ba hay kilaas kipeskaa leehooda.

Këyítfii Saŋ deɓ kibínda tíidoh anee:

- 1 - Wo'eenii Kooh onohi kipesda (1: 1-4)
- 2 - Kooh lee'laat kesi (1: 5-2: 6)
- 3 - Iŋii nakohu kitumda (2: 7-17)
- 4 - Buwii sagoh na Kiristaaniida (2: 18-29)

5 - Buwii enu bitowu Koohda (3: 1-10)

6 - Waarohat ga díkaantiruu (3: 11-4: 21)

7 - Kigëm ga Yéesu haydohi kiwaaroh (5: 1-21)

Wo'eenii Kooh onohi kipesda

¹ Bii ññii mi bínndúu yii wo' ga loocida, enin lak ëldúna sakussii duum. Biima nak, dí kelohinndi ya wo', dí hotinndi na has-sii, dí malaksukohinndi dijófi', dí le'in yahhíi gari. Ya yëri en wo'eenii Kooh onohi kipesda.

² Kipeskii teewukohin, dí hotinka ee këri dí seedi'. Dí yéegallúu kipeskii leehoo taa'da, kii enee kumëëñi' ga yahaa Kooh Paamudii ee ka teewukohin garíida. ³ Ññii dí hotin ee dí kelohinda, yëri dí yéegallúu dú ban, doonaa, dú narii, du en wínoo, ee du bééɓpuu du bok ki'en wínoo na Kooh Paamudii, ya na Yéesu Kiristaa, Kowukiigari. ⁴ Dí bii bínndúu iñcuma doonaa du bééɓpuu keeñnjuu soos bi mat.

Kooh lee'laat kesi

⁵ Ññii dí keloh ga Yéesu Kiristaa ee dí yéegal-lúuda yëri en an: Kooh, lee'laat kesi, laakoo dara ñña ñuus gari. ⁶ Binaa du wo' an du enin wínoo na Kooh ee du tíidi ga ñuusinaa, lak du wo''ii kayoh ee du taabukkii waasii kayohfii.

⁷ Wayee binaa du tীন ga lee'laatii fodii dii Kooh ga kihafci ya yii ga lee'laatiidanaa, lak du enin wínoo, ee ñífi Yéesu, Kowukiigari aamukda, hayyuu kiséti' ga baakaaraa en bééɓ. ⁸ Binaa du wo' an du laakoo baakaaraa, lak du dúk haffuu ee kayohfii gaa garuu. ⁹ Wayee binaa

đu took an đu laakin baakaaraa, Kooh hayyuu kibayal, ya seti'tuu ga tóoh ińaa đu tum ee júbpíi, ndaga ya júwin ee ińaa ya wo' tóoh ya tummbi. ¹⁰ Binaa đu wo' an đu mosoo kitum baakaaraa, đu tíkin Kooh ɓaa wo'oo kayoh ee wo'eeniigari gaa garuu.

2

Kiristaanii yëri amdohiruu

¹ Oomaaciigoo, mi bínndúu ińcii cii doonaa ɗú tumoo baakaa'. Wayee laak garuu yaa tum baakaaraa, ínohat an đu laakin ɓaa wo'dannduu ga fíkí Paamudii; Yéesu Kiristaa yëri, ee ya júwin. ² En ki'ena, ya ga kihafci yëri eroh kumuunkaagari sarah, doonaa baakaa'ci-igaruu bayalu. Ee sah, eembii ga baakaa'ci-iruu doŋ, wayee bi ga cii ɓu-ëldúna béebca.

³ Ińii teewannduu nak an đu ínohin Kiristaada, wëri en kitum ińcii ya nakohɗa. ⁴ Kon binaa ɓo' wo' an: «Mi ínohin Kiristaa» ee ya tumoo ińcii Kiristaa nakoh kitumɗanaa, ɓaama wo' saboh ee kayoh gaa gari. ⁵ Wayee ɓaa tumi ińaa Kiristaa nakoh kayoh-kayohɗa, ɓaama teewohin kiwaa'-Kooh kimetí sèk ga keeńci. Fodaama kon đu mín ki'ínoh an đu bok nari ki'en wiinoo. ⁶ ɓaa wo' an ya bokin ki'en wiinoo na Kiristaanaa, ya jomin kidèk kitín ga kotcaa Kiristaanii.

Ińii nakohu kitumɗa

⁷ Ińii mi bínndúu yii enndii enaama yi'as yaa nakohu kitum. En ki'ena, wa en ińaa maañin kinakohu kitum ee ɗú laasee ga, ga dalaaraa. Ee ińaama Kooh nakohee kitum

kumëëñí'da, wërí en wo'eenii dú maañ kikelo-hda. ⁸ Hoonohhii wa enin enaama wi'as, waa mi bínndúu. Wa enee kayoh ga kipeskaa Yéesu ee wa enin kayoh ga kipeskiigarúu. En ki'e-naa, ñúusii wii yah ee lee'laatii wukayohwii wii melic haat. ⁹ Baa wo' an ya yii ga lee'laatii ee ya waa'tii kihot ga mooroomci kerceen, ya lís ga ñúus. ¹⁰ Béeb baa waarin mooroomci, dëk ga lee'laat. Ee waa ya yii ga lee'laatii, laakoo dara iñaa búukanndi. ¹¹ Wayee baa waa'tii kihot ga mooroomci, ya ga ñúus. Ya tíin ga ñúus ee ya ínohoo daa ya yahda, ndaga ñúusaa kúnin hascaagari.

¹² Dú oomaaciigoo, mi bínndúu an, kooroh ga teekii Yéesu Kiristaa, Kooh bayalinndúu baakaa'ciigarúu. ¹³ Dú paamuncum, mi bínndúu an,, dú ínohin baa enee ga, aboh ga dalaaraa bi ga watída. Dú wahambaanicum, mi bínndúu an, dú búukin Seytaani. ¹⁴ Mi bídinndúu, dú oomaaciigoo: dú ínohin Kooh Paamudii. Mi bídinndúu, dú paamuncii: dú ínohin baa enee ga, aboh ga dalaaraa bi ga watída. Mi bídinndúu, dú wahambaanicii: dú yëgísín, wo'eenii Kooh wii dëkka ga keeñci-igarúu ee dú búukin Seytaani. ¹⁵ Kaa keeñukat ëldúna ee kaa keeñukat ban iñcii en gada. Baa keeñuk ëldúna, mínoo kikeeñuk Kooh, Paamudii. ¹⁶ En ki'ena, iñcii ga ëldúnada: ennda neblaat-kumuun, kidíibuk kilaak béeb iñaa fu hot, na kiyak-yakduk ndaga alal. Iñcuma meyohhii ga Kooh, Paamudii, wayee ca meyoh ëldúna. ¹⁷ Ee ínohat an ëldúna na béeb iñcii buwii díibuki kilaak gada, hay kipaaf, wayee

baa tumi iñcii Kooh waa'da, hay kipes bi taa'.

Buwii sagoh na Kiristaaniida

¹⁸ Oomaaciigoo, wahtii méeñjohda le'in. Dú kelohin an baa heñoh Kiristaaniida hay kihay. Ee diima deŋ bo' biyewin, baa en na kiheñoh Kiristaanii, hayuunun. Kon dū inohin an dū bii ga bescii méeñjohda. ¹⁹ Buwiima nak heñoh Kiristaaniida meyohu ga duuyucu, Wayee ba bokéeríi garuu. Ba bokee garuunaa, eneenaa ba tesan naru. Wayee ba foñinnduu doonaa ba hotuk faŋ an béebba ba bokéeríi garuu. ²⁰ Dú nak, bii yisela'í'yii sorinndúu heliigari. Ee fodaama dū béebpúu dū inohin kayohfii. ²¹ Mi bínndúunaa enndii an dū inohoo kayohfii. En ki'ena, dū inohinfa, ee ban dū inohin an saboh meyohoo ga kayoh.

²² Kon bii yiida en yii wo'oo kayohda? Baa wedi' an Yéesu yéri en Kiristaaniida, yéri. En ki'ena, baama yéri en baa heñoh Kiristaaniida ee yéri saŋ kitook Paamudii na Kowukii. ²³ Béeb baa saŋ an Yéesu yéri en Kowukii Koohaa, mínoo kilaak Kooh fodii paamun. Ee baa took an Yéesu yéri en Kowukii Koohaa, laakin Kooh fodii Paamun. ²⁴ Dú nak, iñaa dū jégí'see kudewaa ga dalaaraa, dū te'arida, dēkat ga keeñciigarúu. Iñaa dū jégí'see kudewaa ga dalaaraada binaa dēk ga keeñciigarúunaa, dū hay kidēk ki'en wínoo na Kowukii na Paamudii ban. ²⁵ Ee iñii yii yéri Kiristaanii dígeeruu. Ya dígeeruu kipeskaa leehoo taa'da.

²⁶ Kon iñuma yéri mi waareerúu kibín, aaw ga loo buwum hellúu kimúuyi'da. ²⁷ Dú nak,

Kiristaanii sorin heliigari garúu. Ee waa Heliigari wii dëkka ga dñuycúu, dñu soolukissii bo' yiliis jëgítúu. En ki'ena, Helii yisela'í'yii ya so' garúuda, jëgírinndúu iñaa en béeb ee iñii ya jëgítúuda kayoh, enndii saboh. Këri tah, taabukat iñii Helii yisela'í'yii jëgírohda ee dñu dëk ki'en wínoo na Kiristaanii.

²⁸ Kon nak oomaaciigoo, dëkat ki'en wínoo na Kiristaanii, en d'anaa, binaa ya haysisaa, helluu mín kidal ee dñu kaci'oo bi dñu híil ga fikíci. ²⁹ Waa dñu ínohin an Kiristaanii júwin, kon tookat an baa tumin iñaa júwin tóoh kowu Kooh.

3

Buwii enu bitowu Koohda

¹ Kon malkat ga dii Paamudii hínnduu ki-waa'da bi ya wo' an dñu bitowucida. Ee sah dñu bitowuci. Iñii tah bu-ëldúna ínohsooruda wëri en ga dii ba ínohoo Paamudiida.

² Mbokciigoo mi keeñukinda, diima deŋ dñu bitowu Kooh ee daa dñu yah kimanda teewohussii bi lee' duum. Du ínohin nak an binaa Kiristaanii teewukohis garuunaa, dñu madan nari ee dñu hotanndi ga daa ya man deŋda. ³ Béeb baa laak yaakaaraama ga Kiristaaniinaa, hay kiséti' hafci fodaa daa ya ga kihafci, ya setinda.

⁴ Béeb baa dëk ga kitum baakaa', lak ya deegin Waas-Kooh, ndaga baakaa' wëri en kideeŋ Waas-Kooh. ⁵ Dñu ínohin an Yéesu Kiristaa hayin ëldúna kinís baakaa'cii ga buwii ee ya ga kihafci ya laakoo baakaa'. ⁶ Baa en nari wínoonaa dëkoo ga kitum baakaa'. Baa

dëk ga kitum baakaa' nak hottii Yéesu Kiristaa ee mossiiri ki'ínoh.

⁷ Oomaaciigoo, ken hanattúu kidúk. Baa dëk ga kitum yijúwí', júwin fodii dii Yéesu Kiristaa júbda. ⁸ Baa dëk ga kitum baakaa' nak, yuu Seytaani. En ki'ena, Seytaani, ga dalaaraa bi ga wati, dëk ga kitum baakaa'. Iñaama tah Kowukii Kooh hayin ëldúna kidúbí' iñcii Seytaani lëgëyda. ⁹ Béeß baa en kowu Kooh, dëkoo ga kitum baakaa', ndaga iña Kooh sok garida wërí paal gari. Ya mínoo kidëk ga kitum baakaa', ndaga ya kowu Kooh. ¹⁰ 'Bo' ínohsohan towutii Kooh na towutii Seytaani ga iñii yii: baa tumoo iña júwin ee waa'tii mooroomci kerceen enndii yuu Kooh.

Waarohat ga díkaantiruu

¹¹ En ki'ena, aboh ga dalaaraa bi wati, wo'eeniiwii wërí dú wo'u: Du waarohat ga díkaantiruu. ¹² Du hanat kiman na Kayeeŋ. Ya taabee na Seytaani bi faf ya appa këmëeŋkíci. Ya ga kihafci tumeencaagari enee cibóní', ee caa këmëeŋkíci enee cijúwí'. Kërí tah ya appari. ¹³ Dú mbok-kerceencii, binaa bu-ëldúna sagussúunaa, iñaama hanattúu kijaa-hal. ¹⁴ Du ínohin an dú múcin ga kikaan, dú laasin ga kipeskaa leehoo taa'da. Du ínohin gaka, waa dú waarin bimooroombúu. Baa waa'tii mooroomci, lís ga kikaankaa bi wati. ¹⁵ Béeß baa saŋ mooroomci kerceenaa lak ya apoh-fo'. Dú ínohin an apoh-fo', kipeskaa leehoo taa'da dëkkii gari. ¹⁶ Dú ínohsohan kiwaaroh ga iñii yii: Kiristaa erohha

kipeskaagari ndaga ɗu. Kon ɗu ɓan, ɗu jomin ki'eroḥ kipeskiigaruu ndaga ɓimooroommbuu. ¹⁷ Binaa ɓo' yaa laakin alal dii ga ɛldúna, ya hot mooroomci kerceen yaa laakoo ee soolukin dímal, ya tɛc keeñci ga ɓaamanaa, kon ki-waarohkaa Kooh nakohɗa ka hanoh gada ga keeñci? ¹⁸ Oomaaciigoo, kiwaarohkiigaruu hanat ki'eem ga wo'een doŋ, ga túuwtii, wayee ka enat kayoh-kayohɗa taam na kitum.

Kowu Kooh niikoo

¹⁹ Inii yii yëri onannduu ki'ínoh an ɗu ɓii ga kayohfii ee fodaama helluu hay kidal ga fíkii Kooh. ²⁰ Luu enee an helluu yabinnduu ga yen, ɗu míninwa kidèlí ga Kooh, ya yii ya mín helluu fúuf ee ya ínohin tóohɗa. ²¹ Kon dú ɓii mi keeñukinda, binaa helluu yammbiiruu ga daranaa, ínohat an helluu hay kidal ga fíkii Kooh. ²² Ee iña ɗu kímmbi tóoh, ɗu hayyi kilaas, ndaga ɗu ɓii taabuk iñcii ya nakohɗa, ee ɗu ɓii tum iñcii ya waa'ɗa. ²³ Inii yii yëri ya nakoh kitum: ɗu gëmat ga teekii Yéesu Kiristaa, Kowukiigari ee ɗu waaroh ga díkaantiruu fodaa ya nakkuukada. ²⁴ Baa taabuk iñcuma Kooh nakoh kitumɗanaa, ya en wíinoo na Kooh ee Kooh dëk gari. Ee Helii yisela'íyii ya onnduuda hayyuu ki'on ki'ínoh an ya yii dëkka garuu.

4

Ki'ínohsoh Helii Kooh, wa, na helii Seytaani

¹ Dú mbokciigoo mi keeñukɗa, kaa gaawat kigëm béeb ɓaa wo''úu an ya taam na Helii

yisela'í'yii, wayee malaksukohatba hen paay bi dú inoh ati helaa ba bayda meyoh ga Kooh ati na. Mi wo''úu iñuma ndaga laakin bi'bo' biyewin, ba tík hafba bisëldíiga-Kooh, ee enndii kayoh. Ba bii tasaarukohha ga ëldúna. ² Dú inohsohan baa taam na Helii Kooh ga inii yii: baa wo' faj an Yéesu Kiristaa hayin ëldúna ga faan bo'-súusúusaa, baama taam na Helii Kooh. ³ Wayee béeb baa tookkii an Yéesu hayin ëldúna ga faan bo'-súusúusaa, yaama bo' taambii na Helii Kooh, ya taam na helaa meyoh ga bii heñoh Kiristaaniida. Dú keloheera an ya hay kihay ëldúnada, ee sah (mi wo''úu man) ya hayin kumëení'. ⁴ Kon nak, dú oomaaciigoo, dú buu Kooh ee dú búukin buwaama tík hafba bisëldíiga-Kooh ee lak sabohda, ndaga Helii taam narúuda wëri wëñ dooli wii taam na buwii enu bu-ëldúnada. ⁵ Buwaama tíku hafba bisëldíiga-Koohda, ba bok ga ëldúna kërí tah ba wo'i wo'een ëldúna ee bu-ëldúna súkúrukíba. ⁶ Du nak, dú buu Kooh. Baa inohin Kooh súkúrukinnduu, wayee baa enndii yuu Kooh súkúrukooruu. Fodaama, baa taam na Helii yukayohyii meyoh ga Koohda na baa taam na helii dúki buwiida, dú inohsohanba ga iñaama.

Kooh líf na kiwaaroh

⁷ Mbokciigoo mi keeñukda, dú waarohat ga díkaantiruu ndaga kiwaaroh meyoh ga Kooh, ee béeb baa waarin mooroomci, límuk ga Kooh ee ya inohin Kooh ban. ⁸ Baa waa'tii mooroomci nak, ya inohoo Kooh ndaga Kooh

líif na kiwaaroh. ⁹ Kooh teeɓpuu an ya waarin-nduu ga inii yii: ya wosin Kowukiigari ya laak donɗa ɛldúna, doonaa ka onnduu kipes. ¹⁰ Kon, kiwaaroh kayoh-kayohɗa kəri en ya? Enndii an ɗu ɓəri waa' Kooh, wayee nam ki'en an Kooh yəri waa'tuu, ya wossa kowukaagari ɛldúna, ka erohha kumuunkaagari, ka ennda sarahaa tumsi kibayaluk baakaa'ɗa, doonaa ka kinís baakaa'cumgaruu.

¹¹ Mbokciigoo mi keeñukɗa, en lak Kooh ga kihafci yəri waa'tuu fodaamanaa, ɗu ga kihaf-fuu ɓan, ɗu jomin kiwaaroh ga díkaantiruu. ¹² Kooh nak, ken mosoori kihot. Wayee binaa ɗu waaroh ga díkaantiruunaa, ya hay kidək ga ɗuuycuu ee kiwaarohkaa meyoh garíɗa hay kimat ga keeñciigaruu. ¹³ Inii onannduu ki'ínoh an ɗu enin nari wíinoo ee ya enin naruu wíinooɗa wəri en an ya oninnduu Heliigari yisela'í'yii. ¹⁴ Dí nak, dí hotin ee dí ɓii seedi' an Kooh Paamudii wosin Kowukiigari ɛldúna ka músal ɓu-ɛldúna. ¹⁵ ʼBéeɓ ɓaa took kiwo' faŋ an Yéesu yəri en Kowukii Koohaa, Kooh ɗekin gari ee ya enin wíinoo na Kooh. ¹⁶ Du ga kihaffuu, ɗu ínohin dii Kooh hínduu kiwaa'ɗa, ee ɗu gëminka. ʼBéeɓ ɓaa ɗək ga kiwaa' mooroomcinaa, ya enin wíinoo na Kooh ee Kooh enin wíinoo nari ɓan. ¹⁷ Du ínohsohan an kiwaaroh matin ga keeñciigaruu ga inii yii: ɗu mēdí' kipeskiigaruu na kaa Yéesu. Fodaama helluu hay kidal ga ɓeríinaa Kooh yah ki'atti' ɓu-ɛldúnada. ¹⁸ Kiwaaroh, kiniik gaa ga ɗuuygaa, ee ka mat ga ɗuuycuunaa ka kaal kiniik garuu. En ki'ena, ɓo' niik yena

lak helci ka' ga doo'caa sekkida. Kon bo' niikaa lak kiwaaroh mattii ga kipeskaagari.

¹⁹ Kooh ga kihafci yëri ðeɓpuu kiwaa', këri tah ðu waarinndi, ya na buwii enu buucida.

²⁰ Binaa bo' wo' an: «Mi waarin Kooh», ee lak ya waa'tii kihot ga mooroomci kerceenaa, ya wo''ii kayoh. En ki'ena, ɓaa waa'tii mooroomci, yii ya hotɗa, mɨnan na kiwaa' Koohyii ya hottiida? ²¹ Kiristaanii ga kihafci nakkuu iñii yii: «Baa fu waarin Koohaa, waaraa mooroomfu ɓan.»

5

Kigëm ga Yéesu haydohi kiwaaroh

¹ Béeb ɓaa fu gëm an Yéesu yëri en Kiristaaniinaa, fu kowu Kooh. Ee ɓaa fu waa' Paamun béeb, fu waa' towutaa límukoh garida ɓan. ² Binaa ðu waa' Kooh, ðu taabuk iñcii ya nakoh kitumɗanaa, iñaama hayyuu kitah ki'ínoh an ðu waarin towutiigari tínootii ɓan.

³ Kiwaa' Kooh nak, këri en kitaabuk iñii ya nakoh kitumɗa. Ee iñcuma ya nakohɗa, ca bítoo ga dookkuu. ⁴ En ki'ena, towutii Kooh laakuunun ndam ga dook ëldúna. Kigëm ga Yéesu këri onnduu kilaak ndamaama ga ëldúna. ⁵ Kon bii yiida mín kilaak ndam ga dook ëldúna? Hanaa ɓaa gëm an Yéesu yëri en Kowukii Kooh.

Iñcii teewoh an Yéesu Kowu Koohɗa

⁶ Yéesu Kiristaa hayin ëldúna, ya koorohin ga kibëtisi'u ga músú, ee ya aamin ñífaagari ga wii ya kaanda. Enndii músú doɗ wayee

ga músú na ñíf. Helii yisela'í'yii seedi'in an iñaama kayoh ndaga Helii teewohi kayoh rek. ⁷ En ki'ena, ya laakin seedi baahay: ⁸ Helii yisela'í'yii, músúmaa, na ñífaa. Ee ba baahay, ba júwohin ga iñaama. ⁹ Binaa fiɓo' seedi'yena, du tookin iña ba wo'da. Seedi'aa Kooh nak wëri wëñ kibít ee iña ya seedi' yaamada, ya ëewdohwa ga Kowukaagari. ¹⁰ Fodaama, baa gëm ga Kowukii Kooh bayin seedaama ga keeñaagari, wayee baa gëmbii Kooh, ya tikiindi baa wo'oo kayoh, waa ya gëmbii iñii Kooh seedi' ga Kowukiigarida. ¹¹ Iñii yii yëri en iñii Kooh seedi'da: Ya oninnduu kipeskaa leehoo taa', ee kooroh ga Kowukiigari, du laassa ga kipeskiima. ¹² Béeb baa enin wiinoo na Kowukii Kooh, laasin ga kipeskii, ee baa enndii wiinoo na Kowukii Kooh, laassii gaka.

Iñii onohi kipeskaa leehoo taa'da

¹³ Mi binnduu iñcuma toohca dú bii dú gëmin ga teekii Kowukii Koohda, doonaa dú inoh an dú laasin ga kipeskaa leehoo taa'da. ¹⁴ Helluu nak dalin ga fikii Kooh ga iñii yii: binaa du kiimbi yen ee taam ga iña ya waa'danaa, ya hay kisúkuruk iña du kiimbida. ¹⁵ Ee waa du inohin an ya súkúrukinnduu, ga iña du minndi kikiim béeb, du inohat ban an du laasin ga iña du kiimbida. ¹⁶ Binaa fo' hot mbokci kerceen, yaa tum baakaa', waa ëewdohoori ga kikaan ya hëgiskoh na Kooh bi taaraa, ya kiimfatti Kooh. Fodaama, Kooh hay ki'on baa yaama kipes. Iñii mi wo'da eem ga buwaa tumsi baakaa'caa

ëewdohooba ga kikaanda. En ki'ena, laakin baakaa' waa ëewdohi bo' ga kikaan bi taa', wayee nak enndii baakaaraa manda tah mi nakkúu kikiim Kooh. ¹⁷ Iñcii cibóní'cii ðu tumida toohca inccii baakaa' ga fíkií Kooh. Wayee nak, enndii an baakaa'cii tooh ëewdohi bo' ga kikaan bi taa'.

¹⁸ Du ínohin an ßaa en kowu Kooh ðekoo ga kitum baakaa'. En ki'ena, Kowukii Kooh kéri watukiri ee sépí'í'-ga-nofii mínoo yen gari.

¹⁹ Du ínohin an ðu ßuu Kooh, ee ðu ínohin an sépí'í'-ga-nofii tíkin yah ga ðook ëldúna tooh.

²⁰ Du ínohin an Kowukii Kooh hayin ëldúna ee ya oninnduu hel ki'ínohsoh Koohyii yukayohyii. Du enin wínoo na Koohyii yukayohyii ndaga dii ðu enin wínoo na Yéesu Kiristaa, Kowukiigari. Ya yéri en Koohyii yukayohyii, yéri en kipeskii leehoo taa'da. ²¹ Kon oomaaci-igoo, watukat haffúu ga kijaamuk incaa enndii Kooh.

**Hewhewii winéwí'wii Kooh Kifiliimunkii
ki'askii**

**Noon: Hewhewii winéwí'wii Kooh Kifiliimunkii
ki'askii New Testament**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Noon)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Sep 2022 from source
files dated 2 Jun 2022

7c1cfb93-c4c9-5127-ac22-ecb23adca870